

Onze energievoorziening verandert. We maken voor het verwarmen van onze huizen en het opwekken van elektriciteit steeds meer gebruik van duurzame energiebronnen zoals wind, zon, biogas, warmte uit de aarde en uit oppervlaktewater. Daarbij kijken we ook naar de mogelijkheden van waterstof. Fryslân wil graag onafhankelijk zijn van fossiele bronnen zodat gaswinning in de provincie niet meer nodig is, ons leefklimaat verbetert en we minder afhankelijk zijn van energieleveranciers van buiten de regio.

In Fryslân werken organisaties en inwoners al jaren samen aan duurzame projecten. Denk aan de tientallen energiecoöperaties in onze steden en dorpen zoals Heeg, Garyp en Ameland. Voorbeelden van hoe de mienskip zelf bepaalt hoe en waar ze energie duurzaam opwekt en waarbij de inwoners en de regio direct van de opbrengst profiteren. Dit gebeurt ook nog eens op een manier die past bij het Friese landschap waarin biodiversiteit, landbouw en natuur een grote rol spelen.

Stroomversnelling

Met de ondertekening van de internationale klimaatafspraken in Parijs heeft Nederland aangegeven een bijdrage te leveren aan de wereldwijde doelstelling om de uitstoot van CO₂ te verminderen. Hiermee wordt de opwarming van de aarde en de nadelige gevolgen zoals langere periodes van droogte, overstromingen en heftige regenval tegengegaan.

De maatregelen die nodig zijn om deze doelstelling te behalen komen nu in een stroomversnelling door de vaststelling van het Klimaatakkoord door

het Kabinet en de uitwerking daarvan in Regionale Energiestrategieën.

Klimaatakkoord geeft kansen voor Fryslân

Deze stroomversnelling in de energietransitie biedt Fryslân de kans om de leefomgeving, het innovatievermogen, het onderwijs, de werkgelegenheid en de regionale samenwerking van overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en bewoners te versterken en te versnellen.

Daarnaast levert een regionale aanpak samen met de netbeheerder een meer efficiënte werkwijze en meer effect van gezamenlijke maatregelen op. Ook geven we jaarlijks ruim 1,5 miljard in Fryslân uit aan onze energie. Dat geld verdwijnt vrijwel geheel uit de regio. Via lokale productie van duurzame energie kunnen we een veel groter aandeel in de regio houden.

Colofon

Regionale Energiestrategie Fryslân

E-mail: energietransitieencirculairgrondstoffengebruik@fryslan.frl

www.regionale-energiestrategie.nl

Mei 2019

Klimaataakkoord

Het Klimaataakkoord is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken zoals die in 2015 in Parijs zijn gemaakt. Het Klimaataakkoord bevat doelstellingen en maatregelen voor de volgende sectoren:

- Gebouwde Omgeving
- Mobiliteit
- Industrie
- Landbouw en Landgebruik
- Elektriciteit (duurzame opwekking en infrastructuur)

Initiatiefnemers Nationaal Programma Regionale Energiestrategie

- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Interprovinciaal Overleg (IPO)
- Unie van Waterschappen (UvW)
- Ministeries EZK en BZK

30 x Regionale Energiestrategie (RES)

De doelstellingen voor Elektriciteit en Gebouwde Omgeving krijgen vorm via Regionale Energiestrategieën. Er zijn 30 regio's die zelf formuleren welke bijdrage ze kunnen leveren aan de nationale doelstellingen, met welke technieken (zon, wind, geothermie) en op welke locaties. De grenzen van de provincie Fryslân zijn gelijk aan de grenzen van de RES-regio Fryslân.

Opgave Regionale Energiestrategie (RES)

Alle Friese overheden en de netbeheerder berekenen en bespreken met de betrokkenheid van bedrijven en maatschappelijke organisaties wat de Friese bijdrage zal zijn aan de landelijke doelstellingen.

Gebouwde Omgeving

Opgave Nederland: Realiseer de afbouw van aardgas en de geleidelijke overstap naar een duurzame warmtevoorziening.

Vraag aan de regio Fryslân: maak een Regionale Structuur Warmte met daar in het warmteaanbod, de warmtevraag en de infrastructuur op regionaal niveau en ontwikkel een regionale strategie voor de uitvoering die uiteindelijk in 2021 moet leiden tot gemeentelijke Transitievisies warmte met WijkUitvoeringsPlannen.

Elektriciteit

Opgave Nederland: Organiseer de ruimtelijke inpassing van duurzaam opwekvermogen van tenminste 35 TWh per jaar (1 TWh = 1.000.000 Mega Wattuur) op land.

Vraag aan de regio Fryslân: Doe een (onderbouwd en afgewogen) aanbod aan de nationale doelstellingen voor het op te stellen duurzaam opwekvermogen in Fryslân. Minimaal onderverdeeld in zon en wind. Ontwikkel een regionale strategie voor de uitvoering.

Effect op elektriciteits- en gasnetten

Voor de realisatie van beide doelstellingen moeten de elektriciteits- en gasnetten ingrijpend veranderen. Het elektriciteitsnet moet in hoog tempo fors worden uitgebreid. Gasaansluitingen worden beschikbaar gemaakt voor groen gas en duurzame waterstof. Door samen met netbeheerder Liander de noodzakelijke netuitbreidingen te ontwerpen, zorgen we voor een goede ruimtelijke inpassing met een optimale balans tussen maatschappelijk draagvlak, kosten en tempo van de uitbreidingen.

Mobiliteit, Industrie en Landbouw/ Landgebruik

De meeste maatregelen binnen deze sectoren maken onderdeel uit van de landelijke afspraken en vallen niet onder de Regionale Energiestrategieën. De Friese Regionale Energiestrategie zal wel rekening houden met sommige lokale maatregelen. Denk aan de extra stroom die nodig is voor elektrische vervoer.

Voor informatie over de Nationale Regionale Energiestrategie: www.regionale-energiestrategie.nl

Planning voor de Friese Regionale Energiestrategie

Datum	Wat	Wie
Verwachting eind voorjaar/zomer 2019	Vaststelling Klimaataakkoord	Tweede Kamer
Na de zomer 2019	Vaststelling startnotitie RES Fryslân. Startschot opstellen RES Fryslan	Gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Bestuur Wetterskip
Eerste 6 maanden vanaf start	Opstellen RES. Onderzoek energiemix, consultatie betrokkenen	Alle betrokkenen
Halfjaar na Klimaataakkoord	Concept Friese Regionale Energiestrategie vastgesteld	B&W gemeenten, Gedeputeerde Staten en Dagelijks Bestuur Wetterskip
Binnen 6 maanden na aanbieding conceptbod	Aanpassen bod, consultatieproces	Alle betrokkenen
Jaar na start	Definitieve versie Friese Regionale Energiestrategie vastgesteld	Gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Bestuur Wetterskip

Organisatie regio Fryslân

De 18 gemeenten, de provincie, het waterschap en netbeheerder Liander zullen binnen een jaar een gezamenlijk gedragen Regionale Energiestrategie (RES) tot stand brengen. Dat vergt een daadkrachtige organisatie. Ook is betrokkenheid en samenwerking van een Friese Energiealliantie met bedrijven en andere maatschappelijke organisaties

nodig om uitvoering van de RES te kunnen realiseren. In het organogram staat de organisatievorm beschreven, waaruit ook blijkt dat de RES een gezamenlijke verantwoordelijkheid is waarbij samenwerking en draagvlak op verschillende niveaus nodig is.

